

Sygn. akt: I C 131/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 sierpnia 2012 r.

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Marzena Buszka
Sędziowie/Ławnicy	st. sekr. sądowy Beata Antos
Protokolant:	

po rozpoznaniu w dniu 17 sierpnia 2012 r. w Bielsku-Białej

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. J.**

przeciwko Skarbowi Państwa- Prezesowi Sądu Rejonowego wC.

o zapłatę

1. oddała powództwo w całości ;
2. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

Sygn. akt: IC 131/12

UZASADNIENIE

Powód M. J. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – reprezentowanego przez Prezesa Sądu Rejonowego w C. kwoty 308, 32 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 czerwca 2008 r oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

Na uzasadnienie żądania powód podał, że w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w Cieszynie pod sygn. akt VI W 541/08 został wezwany jako świadek do osobistego stawienia. Powód złożył w dniu 18 czerwca 2008 r. wniosek o zwrot kosztów przejazdu. Zgodnie z obowiązującym prawem za przejazd samochodem powodowi należy się kwota wg ryczału 100 km x 2 strony x 0,8358 zł/km co daje kwotę 167, 16 zł za każda rozprawę. Powód podał, iż na dochodzoną pozwem kwotę składa się różnica pomiędzy kwotą jaką powód otrzymałby za przejazd samochodem z związku z delegacją państwa na 2 rozprawy, którą stanowi 334,32 zł tj. przejazd z T. do C. w obie strony.

W postanowieniu z dnia 14 sierpnia 2008 r. Sąd Rejonowy w Cieszynie na podstawie art. 4 ust. 1 Dekretu z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków w postępowaniu sądowym przyznał mu jedynie kwotę 26 zł.

W skutek wydanego orzeczenia powód złożył skargę konstytucyjną rozpoznawaną równoległe z drugą skargą konstytucyjną powoda na ten sam przepis.

W dniu 22 marca 2011 r. Trybunał Konstytucyjny pod sygn. akt SK 13/08 orzekł o niezgodności z Konstytucją art. 4 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków w postępowaniu sądowym. W tym stanie rzeczy powód wezwał pozwanego do naprawienia szkody na podstawie art. 417¹ § 1 k.c.

Do dnia wniesienia pozwu pozwany nie uregulował zobowiązania.

W piśmie procesowym z dnia 23 marca 2012r(k -71 akt) powód podał jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia art. 417¹§2 k.c.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, na uzasadnienie swojego stanowiska podała, iż oceniając roszczenie powoda na podstawie art. 417¹ § 2 k.c powództwo należy uznać za bezzasadne. Zgodnie z powołanym przepisem, jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu jej niezgodności z prawem, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. W oparciu o treść pozwu, według strony pozwanej, należy przyjąć, że niezgodność z prawem postanowienia z dnia 20 listopada 2008 r. miałyby wynikać z zastosowania przez Sąd Rejonowy, przy orzekaniu w przedmiocie wniosku powoda o zwrot kosztów dojazdu na rozprawę, przepisu art. 4 ust. 1 dekretu dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków w postępowaniu sądowym uznanego przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 22 marca 2011 r. za niezgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP.

Strona pozwana podniosła, iż Trybunał Konstytucyjny w przytoczonym wyroku orzekł, iż powołany przepis dekretu straci moc obowiązującą z upływem 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Zatem do dnia 6 kwietnia 2012 r. art. 4 ust. 1 dekretu był obowiązującym prawem, które sądy były obowiązane stosować i jako taki stanowił legalną podstawę przyznawania świadkom zwrotu kosztów stawiennictwa na rozprawie karnej. Postanowienie z dnia 20 listopada 2008 r. w ocenie strony pozwanej nie było zatem orzeczeniem niezgodnym z prawem w rozumieniu art. 417¹ § 2k.c.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 czerwca 2007 r. powód M. J. jako dyrektor spółki (...) wniósł do Prokuratury Rejonowej w Cieszynie zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 26 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

W toku postępowania przed Sądem Rejonowym w Cieszynie powód został wezwany na rozprawę do przesłuchania w charakterze świadka.

Powód jeden raz stawił się na rozprawie w C., miało to miejsce: 18 czerwca 2008 r.

Dnia 18 czerwca w trakcie rozprawy powód jako świadek zgłosił do protokołu żądanie przyznania mu kosztów stawiennictwa w Sądzie w kwocie 80 zł uzasadniając, iż jechał on do C. samochodem marki O. (...) tj. samochodem o poj. silnika (...). W wezwaniu na rozprawę i załączonym doń pouczeniu widniało stwierdzenie: „świadkowi na jego żądanie może być przyznane odszkodowanie (...) oraz zwrot kosztów podróży; należy zachować bilet podróży.”

Postanowieniem z dnia 14 sierpnia 2008 r. Sąd Rejonowy w Cieszynie przyznał M. J. kwotę 26 zł tytułem zwrotu kosztów podróży i nie uwzględnił żądania w pozostałym zakresie.

W dniu 1 września 2008 r. powód wniósł zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Rejonowego w Cieszynie.

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2008 r. Sąd Rejonowy w Cieszynie Wydział II Karny utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie i podtrzymał przyznaną kwotę 26 złotych tytułem zwrotu kosztów przejazdu.

Powód w dniu 12 maja 2011 r. skierował do Prezesa Sądu Rejonowego wC. wezwanie do naprawienia szkody. W przytoczonym piśmie powód powołał się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 marca 2011 o sygn. akt SK 13/08, a także określił łączną wartość szkody wyrządzonej zastosowaniem normy prawnej sprzecznej z Konstytucją na kwotę 308,32 zł (100 km dojazdu x 2 strony x 0,8358 zł/km ryczałtowo = 167,16zł x 2 rozprawy = 334, 32 zł – 26 zł wypłacone = 308,32) z odsetkami od dnia 9 grudnia 2009 r. do dnia zapłaty.

Postanowieniem z dnia 1 sierpnia 2011 r. Sąd Rejonowy w Cieszynie odmówił przyznania powodowi zwrotu kosztów we wnioskowanej wysokości 308, 32 zł.

W dniu 23 sierpnia 2011 r. powód wniósł o uchylenie powyższego postanowienia i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W dniu 4 października 2011 r. Sąd Rejonowy w Cieszynie uchylił zaskarżone postanowienie i umorzył postępowanie w niniejszej sprawie.

(dowód: akta Sądu Rejonowego w Cieszynie sygn.. akt VI W 541/08, wezwanie z 20 maja 2008 r. karta 118 akt)

Orzeczeniem z dnia 22 marca 2011 r. Trybunał Konstytucyjny po rozpoznaniu sprawy w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym na posiedzeniu niejawnym w dniu 23 lutego 2011 r., w przedmiocie skargi konstytucyjnej M. J. o zbadanie zgodności art. 4 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków w postępowaniu sądowym (Dz.U. nr 49 ze zm.) z art. 64 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej orzekł, że art. 4 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków w postępowaniu sądowym jest niezgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji, a także iż przepis ten straci moc obowiązującą z upływem 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

(dowód:wyrok Trybunału Konstytucyjnego k-19 do k -25 akt)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest nieuzasadnione.

Z przytoczonych przez powoda okoliczności faktycznych i podanej przez powoda podstawy prawnej wynika, iż powód domaga się od strony pozwanej odszkodowania na podstawie art. 417¹ § 2 k.c.

Zgodnie z art. 417¹ § 2 k.c. jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Odnosi się tu również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją (...).

Powód ostatecznie oparł swoje żądanie na podstawie art. 417¹ § 2 k.c. w tej sytuacji jednostką organizacyjną Skarbu Państwa, z której działalnością wiązało się dochodzone roszczenie właściwą w sprawie był Prezes Sądu Rejonowego w C.

Powód uzasadniając treść swojego żądania przytoczył wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 marca 2011, wydany na podstawie kierowanej przez powoda skargi konstytucyjnej, uznający art. 4 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków w postępowaniu sądowym za niekonstytucyjny.

W wyroku tym Trybunał stwierdził, że wyżej wymieniony przepis przestanie obowiązywać po upływie 12 miesięcy od momentu ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (ogłoszenie nastąpiło w Dzienniku Ustaw z dnia 5 kwietnia 2011 nr 72 poz. 389) - należy więc w tym miejscu zauważyć, iż termin obowiązywania tego przepisu skończył się 6 kwietnia 2012 roku. Wskazane przepisy dekretu, w czasie wydania postanowienia o kosztach przez

Sąd Rejonowy w Cieszynie, stanowiły zatem obowiązujące prawo i jako takie stanowiły legalną postawę przyznawania świadkom zwrotu kosztów stawiennictwa na rozprawie w postępowaniu karnym.

Dla pełniejszego wyjaśnienia sprawy należy w tym miejscu nadmienić, iż według poglądu Sądu Najwyższego, wyroki Trybunału Konstytucyjnego stwierdzające niezgodności normy z Konstytucją są co do zasady skuteczne ex tunc tj. od dnia wejścia w życie kwestionowanego przepisu, chyba że co innego wynika z sentencji. Trybunał Konstytucyjny w punkcie II sentencji odroczył utratę mocy obowiązującej powyższego przepisu na 12 miesięcy.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 lutego 2012 r. I ACa 759/11, LEX nr 1131065 który Sąd Okręgowy w całości podziela „ jeżeli Trybunał Konstytucyjny (...) decyduje się na utrzymanie w mocy przepisu sprzecznego z ustawą, umową międzynarodową lub Konstytucją, to tak długo jak on obowiązuje, żadnemu zachowaniu, do którego ten przepis się odnosi, nie można przypisać cechy bezprawności (...). Prowadzi to do wniosku, że nie można uznać (...) aby działania organów Państwa, dla których przepis ten stanowi podstawę, były niezgodne z prawem, a tym samym pociągały za sobą odpowiedzialność odszkodowawczą, a tym samym pociągały za odpowiedzialność Skarbu Państwa.”

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w punkcie I wyroku.

Na marginesie zauważyć należy, iż wbrew twierdzeniom powoda był on tylko raz wezwany do Sądu Rejonowego w Cieszynie w charakterze świadka – na rozprawę dnia 18 czerwca 2008 r. na tej rozprawie złożył wniosek o przyznanie mu kosztów przejazdu w wysokości 80 zł, różnica więc w kwocie żądanych kosztów przejazdu a przyznanych kosztów przejazdu wynosi jedynie 54 zł.

Dodatkowo za pozbawione podstaw należy uznać twierdzenie powoda jakoby nigdzie w wezwaniu nie było wspomniane jakim środkiem transportu świadek powinien dotrzeć na miejsce przesłuchania. Z treści przedłożonego do akt wezwania świadka na rozprawę z dnia 20 maja 2008, w pouczeniu można wyczytać że: „ świadkowi na jego żądanie może być przyznane odszkodowanie (...) oraz zwrot kosztów podróży; należy zachować bilet podróży.” Z niniejszego pouczenia wynika, że podróż świadka na miejsce przesłuchania powinna odbyć się środkiem transportu publicznego.

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd oparł się na dokumentach urzędowych w szczególności aktach sprawy karnej IV W 541/08 i dokumentach w niej zawartych.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i § 6 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) Dz.U 163 poz. 1349 z póź. zm.

Sędzia: